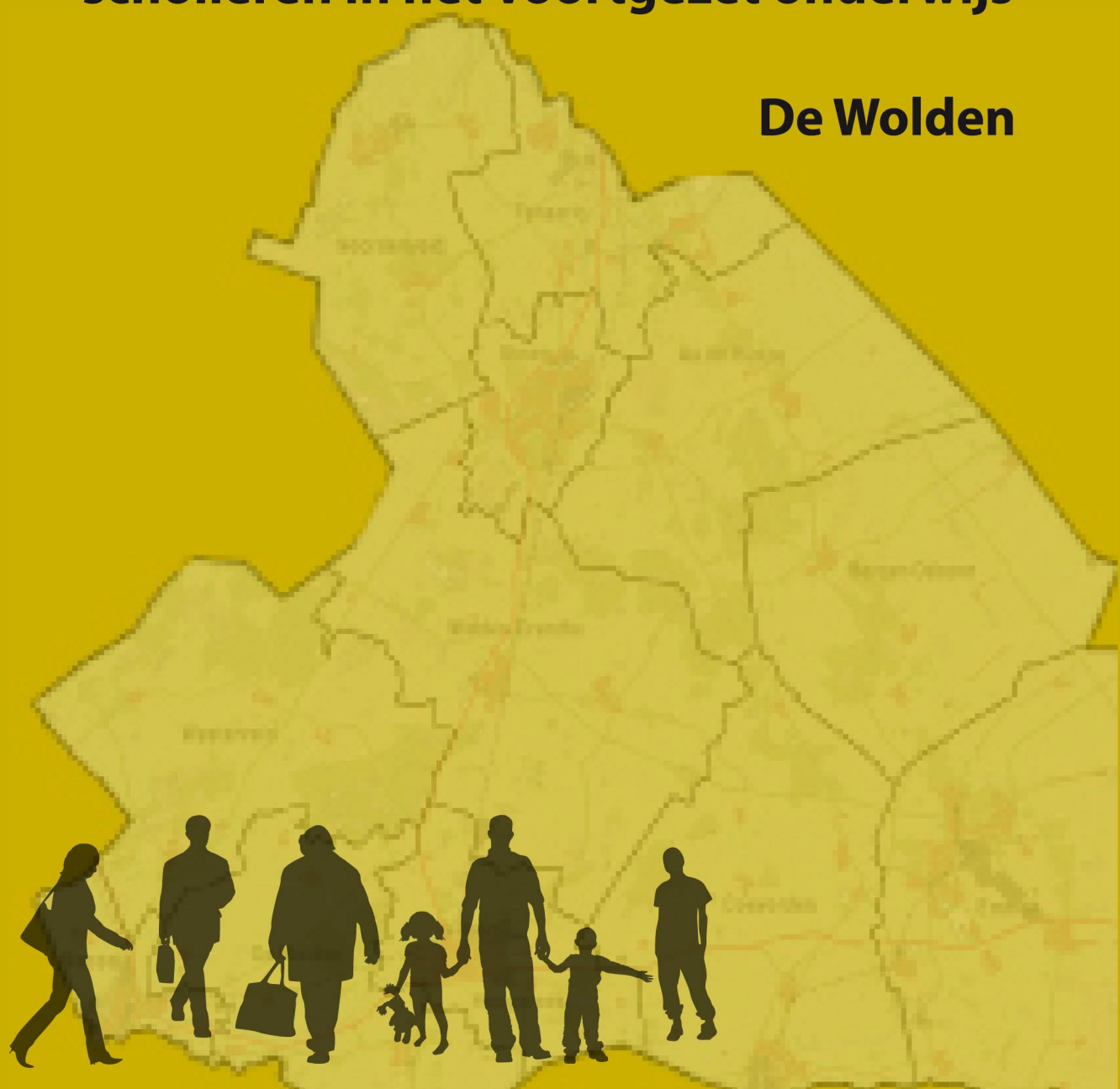

Gezondheid, welbevinden en leefstijl van scholieren in het voortgezet onderwijs

De Wolden

Rapportage uit de Jeugdgezondheidszorg

maart 2018

Gezondheid, welbevinden en leefstijl van scholieren in het voortgezet onderwijs

Screening van de Jeugdgezondheidszorg in klas 2 over de schooljaren 2014-2017

De Wolden

Willem Jan van der Veen
Esther Huisman
Marjan Kuilman

GGD Drenthe
Assen, maart 2018

Overname van gegevens is alleen toegestaan, mits voorzien van de volgende bronvermelding:
GGD Drenthe. Gezondheid, welbevinden en leefstijl van scholieren in het voortgezet onderwijs.
Screening van de Jeugdgezondheidszorg in klas 2 over de schooljaren 2014-2017. *De Wolden*.
Assen, maart 2018

Inhoud

Inhoud	2
1 Screening in klas 2	3
1.1. Over screening in het voortgezet onderwijs.....	3
1.2. Cijfers voor de gemeente De Wolden.....	4
2 Hoe is het met jongeren in De Wolden gesteld?.....	5
2.1. De rol van opleidingsniveau.....	5
2.2. Resultaten in beeld	6
2.3. Het beeld samengevat	9
3 De cijfers in detail	10
3.1. Gezondheid.....	10
3.2. Indicatie voor psychosociale problematiek (SDQ-score)	10
3.3. Moeilijkheden en de gevolgen ervan	13
3.4. Gezond gewicht	16
3.5. Sporten	16
3.6. Middelengebruik.....	17
3.7. Probleemgedrag	19

1 Screening in klas 2

De meeste kinderen in Drenthe worden tenminste 4 keer door medewerkers van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD Drenthe op school gezien: twee maal op de basisschool (groep 2 en groep 7), en twee maal in het voortgezet onderwijs (in klas 2 en in klas 4 van het HAVO/VWO). Ook worden leerlingen in klas 1 van het MBO gezien. Onderdeel van deze contactmomenten is dat de ouders van kinderen van de basisschool en middelbare scholieren een screeningvragenlijst invullen. Deze vragenlijsten vormen een instrument voor de JGZ om problemen bij kinderen en jongeren vroegtijdig te signaleren en hen –wanneer er blijkens de screening een reden voor is en/of sprake is van risicovol gedrag– vervolgens uit te nodigen voor een vervolcontact met de jeugdverpleegkundige of jeugdarts. Ook worden kinderen en jongeren dan gewogen en gemeten. De meetgegevens van gewicht en lengte worden vanaf het schooljaar 2011-2012 gebruikt om jaarlijkse gemeenterapportages rond de Body Mass Index samen te stellen.

Naast het primaire doel van de screening om problemen bij kinderen en jongeren te identificeren en passende zorg te bieden worden de resultaten ingezet om het gesprek met scholen over de gezondheid van hun leerlingen aan te gaan. In 2010 is door de JGZ van de GGD Drenthe een begin gemaakt met jaargesprekken over de gezondheid, het welbevinden en de leefstijl van scholieren op de scholen van het voortgezet onderwijs in Drenthe. De gegevens van de screening in klas 2 of van het 4-jaarlijkse Jeugdonderzoek worden gebruikt om een beeld van de gezondheid en het welbevinden van scholieren van de scholen en schoollocaties te schetsen. Sinds enkele jaren worden de schoolgesprekken in het kader van de Gezonde School benadering gevoerd (zie de [website](#) van de Gezonde School-aanpak).

Om ook de gemeenten van Drenthe van informatie te voorzien over de scholieren in klas 2 die woonachtig zijn in één van de Drentse gemeenten én in Drenthe naar een middelbare school gaan is deze rapportage samengesteld. Deze rapportage is de eerste in een serie van rapporten over de gezondheid, het welbevinden en de leefstijl van kinderen en jongeren in Drenthe, waarbij screeningresultaten voor de gemeenten worden getoond. Op de website GezondheidsGegevensDrenthe.nl wordt een themapagina ingericht waarin de verschillende vormen van screening worden toegelicht en de ontwikkelingen daarin voor de komende jaren worden besproken.

1.1. Over screening in het voortgezet onderwijs

De gezondheid, het welbevinden en de leefstijl van scholieren in klas 2 van het voortgezet onderwijs zijn onderzocht aan de hand van antwoorden op de *vragenlijst Gezondheidsonderzoek*, ingevuld door scholieren in klas 2 tijdens de drie schooljaren 2014-2015, 2015-2016 en 2016-2017. Deze drie schooljaren zijn samengenomen om voldoende grote aantallen te hebben waarmee voor elke gemeente een betrouwbaar beeld van de screeningresultaten geschetst kan worden. In de vragenlijst is de *Strengths and Difficulties Questionnaire* (SDQ) opgenomen. Vooral de resultaten van deze SDQ worden door de JGZ gebruikt om de jongeren te screenen op psychosociale problematiek: jongeren die een verhoogde score hebben (op grond van de antwoorden die zij hebben ingevuld in de vragenlijst) worden uitgenodigd voor een gesprek met de jeugdverpleegkundige of jeugdarts.

De SDQ bestaat uit 25 vragen die betrekking hebben op de volgende aspecten ('dimensies') van psychosociale problematiek: emotionele problematiek, gedragsproblematiek, hyperactiviteit en

aandachttekort, problemen met omgaan met leeftijdsgenoten en prosociaal gedrag.¹ Als onderdeel van de SDQ is ook de impactschaal in de *vragenlijst Gezondheidsonderzoek* opgenomen. Deze impactschaal bevat vragen over de mate waarin de jongere moeilijkheden ervaart en over de gevolgen daarvan, onder andere voor zichzelf en voor het gezin waarin hij of zij leeft. Alleen die jongeren die in de vragenlijst aangaven moeilijkheden te ervaren wordt gevraagd dergelijke vragen over de gevolgen van deze moeilijkheden te beantwoorden.

De *vragenlijst Gezondheidsonderzoek* bevat verder enkele vragen over de volgende thema's: ervaren gezondheid, gezond gewicht (op basis van JGZ-meting van lengte en gewicht), roken, alcoholconsumptie, gebruik van hasj/wiet, sporten, pesten en vernielen.

1.2. Cijfers voor de gemeente De Wolden

Op het niveau van de woongemeente worden gegevens getoond over de indicatie voor psychosociale problematiek (de SDQ-totaalscore), de dimensies waaruit de SDQ-totaalscore is opgebouwd, de (gevolgen van de) moeilijkheden die scholieren ervaren, ervaren gezondheid, gezond gewicht, roken, alcoholconsumptie, gebruik van hasj/wiet, sporten, pesten en vernielen. In het volgende hoofdstuk wordt eerst een beeld geschetst van de gemeente De Wolden op basis van een statistische analyse van 9 onderwerpen: de SDQ-totaalscore, moeilijkheden, overgewicht, ervaren gezondheid, sporten, roken, drinken, vernielen en pesten. Voor deze onderwerpen wordt statistisch getoetst of de situatie voor scholieren die woonachtig zijn in de gemeente De Wolden gunstiger of juist ongunstiger is dan voor scholieren die elders in de provincie Drenthe wonen. Een vergelijking met screeningresultaten elders in het land wordt achterwege gelaten, want de JGZ-regio's hanteren verschillende methoden van screening en gebruiken verschillende registratiesystemen. Ook kan het zijn dat de resultaten afwijken van de cijfers van het Jeugdonderzoek 2013 vanwege verschillen in onderzoeksmethode en samenstelling van de onderzoekspopulaties.

De statistische toetsing laat zien of leerlingen in de gemeente gunstiger of ongunstiger scoren op een bepaalde vraag dan de leerlingen die elders in Drenthe wonen. Bovendien laat het zien of geconstateerde verschillen op toeval berusten of dat het gaat om reëel bestaande verschillen. Als het gaat om een 'echt bestaand verschil' wordt gesproken van 'statistische significantie'. Deze significantie is afhankelijk van de mate van verschil en van het aantal leerlingen dat met 'de rest van Drenthe' vergeleken wordt.

Dit hoofdstuk wordt besloten met een samenvatting van de meest in het oog springende resultaten voor de gemeente. Daarna worden in het derde hoofdstuk de resultaten in detail getoond, uitgesplitst naar geslacht en naar opleidingsniveau. Bij de meeste onderwerpen worden ook de Drentse cijfers getoond.

---

¹ De SDQ is een screeningsinstrument waarmee jongeren met een verhoogde kans op psychosociale problemen geïdentificeerd kunnen worden. Het is dan ook goed mogelijk dat jongeren met problemen niet met deze vragenlijst worden geïdentificeerd (de 'fout-negatieven'). Van de SDQ is bekend dat dit zich vooral voordoet bij emotionele problematiek, en in mindere mate bij hyperactiviteit en aandachttekort. Daarnaast kan het zijn dat jongeren zonder problemen toch met een verhoogde score op de SDQ naar voren komen (de 'fout-positieven').

2 Hoe is het met jongeren in De Wolden gesteld?

Hoe verhoudt de gemeente zich tot de andere Drentse gemeenten als het gaat om gezondheid, gedrag en leefstijl van jongeren in klas 2? Een antwoord op deze vraag wordt gezocht door een aantal onderwerpen statistisch te onderzoeken. Voorafgaande aan de presentatie van de statistische resultaten wordt uiteengezet welke rol het opleidingsniveau van de leerlingen in klas 2 bij die resultaten kan spelen

2.1. De rol van opleidingsniveau

Er zijn veel redenen aan te voeren waarom de statistische resultaten voor de gemeente gunstig of juist ongunstig uitpakken. De samenstelling van de groep leerlingen in de gemeente naar opleidingsniveau beïnvloedt de resultaten sterk. Bij alle hier onderzochte onderwerpen is het zo dat (LWO/)VMBO-leerlingen een ongunstig beeld laten zien vergeleken met HAVO/VWO-leerlingen (Tabel 1). Gemeenten met relatief veel VMBO-leerlingen (die in deze of een andere Drentse gemeente naar het voortgezet onderwijs gaan) laten dan waarschijnlijk een ongunstig beeld zien.

Tabel 1 De rol van opleidingsniveau bij 9 onderwerpen van gezondheid, gedrag of leefstijl, alle leerlingen in Drenthe, 2014-2017

	Rol van opleidingsniveau (VMBO t.o.v. HAVO/VWO)
SDQ	Significant meer VMBO-leerlingen hebben een indicatie voor psychosociale problematiek
Moeilijkheden	Significant meer VMBO-leerlingen geven aan moeilijkheden te ervaren
Overgewicht	Significant meer VMBO-leerlingen hebben overgewicht
Ervaren gezondheid	VMBO-leerlingen geven significant minder vaak aan een goede gezondheid te hebben
Sporten	Significant minder VMBO-leerlingen sporten
Roken	Significant meer VMBO-leerlingen roken
Drinken	Significant meer VMBO-leerlingen drinken alcohol
Vernielen	Significant meer VMBO-leerlingen bekladden of vernielen wel eens dingen van anderen
Pesten	Significant meer VMBO-leerlingen geven aan wel eens te pesten

Voor de gemeente De Wolden geldt dat het percentage VMBO-leerlingen wat lager ligt dan in de andere Drentse gemeenten. De Drentse cijfers worden getoond in Tabel 2, die van de gemeente in Tabel 3.

Tabel 2 Aantallen jongeren die de vragenlijst hebben ingevuld, woonachtig in de provincie Drenthe, naar geslacht en opleidingsniveau, 2014-2017

		Aantal	Percentage
geslacht	jongen	6738	49,1%
	meisje	6978	50,9%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	7576	55,3%
	HAVO en VWO	6116	44,7%

Tabel 3 Aantallen jongeren die de vragenlijst hebben ingevuld, woonachtig in de gemeente De Wolden, naar geslacht en opleidingsniveau, 2014-2017

		Aantal	Percentage
geslacht	jongen	410	51,6%
	meisje	385	48,4%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	412	52,0%
	HAVO en VWO	380	48,0%
gemeente	De Wolden	796	100,0%

De aantallen scholieren naar geslacht of opleidingsniveau tellen niet helemaal op tot het totale aantal voor de gemeente. Dit komt omdat niet van alle scholieren het geslacht of het opleidingsniveau uit de ingevulde vragenlijst achterhaald kon worden.

2.2. Resultaten in beeld

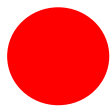
Een eerste indruk van de gezondheid, het welbevinden en de leefstijl van scholieren in de gemeente kan verkregen worden met Tabel 4. Vervolgens worden de resultaten van de toetsing voor de VMBO-scholieren en HAVO/VWO-scholieren afzonderlijk getoond in Figuur 1 en Figuur 2. Resultaten in deze figuren boven de middellijn (1) wijzen op een ongunstige situatie in de gemeente ten opzichte van de rest van Drenthe, resultaten onder de middellijn op een gunstige situatie.

Tabel 4 Resultaten van de statistische toetsing voor de gemeente De Wolden, 2014-2017

Legenda
Relatief gunstige positie van de gemeente ten opzichte van Drenthe, niet statistisch significant
Relatief gunstige positie van de gemeente ten opzichte van Drenthe, statistisch significant
Relatief ongunstige positie van de gemeente ten opzichte van Drenthe, niet statistisch significant
Relatief ongunstige positie van de gemeente ten opzichte van Drenthe, statistisch significant
SDQ
De Wolden: vergeleken met de rest van Drenthe hebben hier meer scholieren een indicatie voor psychosociale problematiek
Moeilijkheden
De Wolden: vergeleken met Drenthe geven hier minder scholieren aan moeilijkheden te ervaren
Overgewicht
De Wolden: vergeleken met Drenthe hebben hier minder scholieren overgewicht
Ervaren gezondheid
De Wolden: vergeleken met Drenthe geven hier meer scholieren aan een goede gezondheid te hebben
Sporten
De Wolden: vergeleken met Drenthe doen hier meer scholieren aan sport
Roken
De Wolden: vergeleken met Drenthe roken hier meer scholieren
Drinken
De Wolden: vergeleken met Drenthe drinken hier meer scholieren alcohol
Vernielen
De Wolden: vergeleken met Drenthe geven hier minder scholieren aan wel eens dingen van anderen te bekladden of te vernielen
Pesten
De Wolden: vergeleken met Drenthe geven hier minder scholieren aan wel eens te pesten

Legenda bij onderstaande figuren

Relatief ongunstige positie van de gemeente, statistisch significant

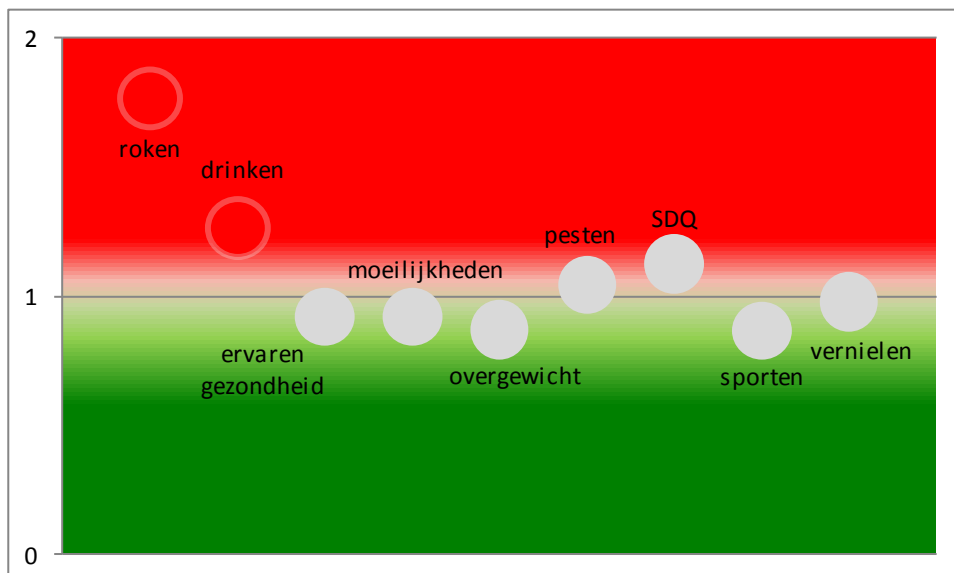

Relatief gunstige positie van de gemeente, statistisch significant

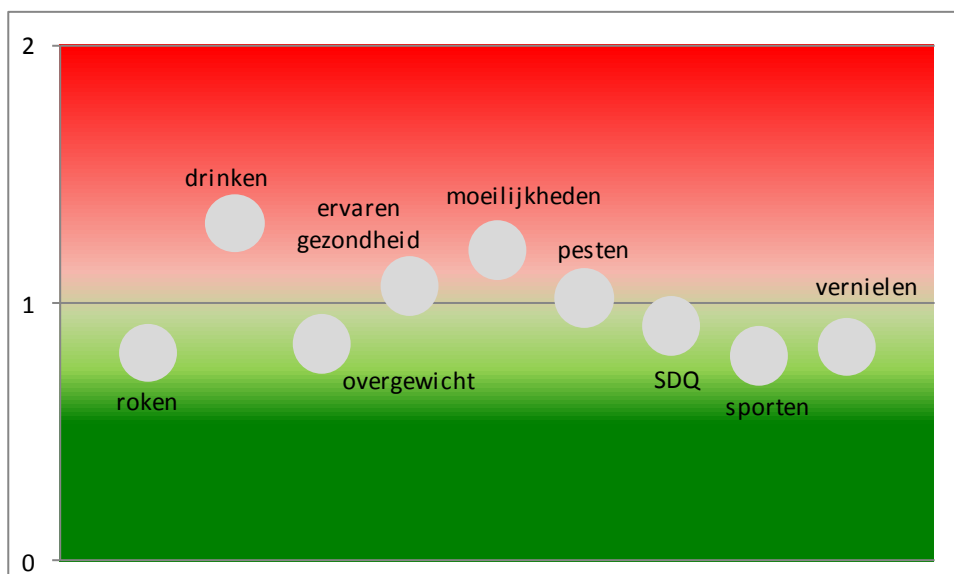

Positie van de gemeente niet significant afwijkend. Hiervan kan sprake zijn bij een gunstige situatie (groen gedeelte) of ongunstige situatie (rood gedeelte)

Figuur 1 Resultaten van de statistische toetsing voor de gemeente De Wolden, LWO/VMBO leerlingen, 2014-2017

Figuur 2 Resultaten van de statistische toetsing voor de gemeente De Wolden, HAVO/VWO leerlingen, 2014-2017

2.3. Het beeld samengevat

De meeste resultaten voor de gemeente De Wolden zijn vergelijkbaar met de gemiddelde resultaten voor de andere gemeenten in Drenthe. Een ongunstige uitzondering hierop is dat vooral VMBO-scholieren in deze gemeente meer roken en alcohol drinken. Wel sporten de scholieren meer dan elders in Drenthe.

3 De cijfers in detail

In dit hoofdstuk worden detailcijfers gepresenteerd ten aanzien van de volgende thema's: gezondheid, indicatie voor psychosociale problematiek, moeilijkheden en de gevolgen ervan, gezond gewicht, sporten, middelengebruik en probleemgedrag. Bij de meeste thema's worden eerst de Drentse cijfers getoond, vervolgens de cijfers van scholieren in de tweede klas die wonen in de gemeente De Wolden.

3.1. Gezondheid

Een beeld van het welbevinden van de scholieren wordt geschetst aan de hand van de volgende vraag uit de vragenlijst:

- Hoe vind je je gezondheid in het algemeen?

Tabel 5 Ervaren gezondheid, naar geslacht en opleidingsniveau, scholieren woonachtig in Drenthe, 2014-2017

		ervaren gezondheid	
		gaat wel/niet zo best/slecht	(heel) goed
		%	%
geslacht	jongen	12,7%	87,3%
	meisje	17,7%	82,3%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	16,9%	83,1%
	HAVO en VWO	13,0%	87,0%
provincie	Drenthe	15,3%	84,7%

Tabel 6 Ervaren gezondheid van scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		ervaren gezondheid	
		gaat wel/niet zo best/slecht	(heel) goed
		%	%
geslacht	jongen	11,7%	88,3%
	meisje	15,9%	84,1%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	15,9%	84,1%
	HAVO en VWO	11,3%	88,7%
gemeente	De Wolden	13,7%	86,3%

3.2. Indicatie voor psychosociale problematiek (SDQ-score)

De SDQ-vragenlijst is bedoeld om kinderen te signaleren met een verhoogd risico op psychosociale problemen. De SDQ meet:

- De aanwezigheid van psychosociale problemen
- Sterke kanten van het kind

- De invloed van psychosociale problemen op het dagelijks functioneren

De SDQ bevat 25 vragen die zijn onderverdeeld in vijf subschalen:

- Hyperactiviteit/aandachttekort
- Emotionele problemen
- Problemen met leeftijdsgenoten
- Gedragsproblemen
- Pro-sociaal gedrag

De totale SDQ-score wordt berekend uit de vier eerstgenoemde subschalen. Om vast te kunnen stellen welke leerlingen mogelijk psychosociale problemen hebben wordt een indicatiegrens (grenswaarde of afkapwaarde) gehanteerd.² We tonen eerst gegevens over de SDQ-totaalscore, vervolgens over de subschalen die met de SDQ gemeten worden.

Tabel 7 Scholieren met indicatie voor psychosociale problematiek (SDQ-totaalscore), naar geslacht en opleidingsniveau, alle scholieren woonachtig in Drenthe, 2014-2017

		SDQ-totaalscore	
		normale score	probleemscore
		%	%
geslacht	jongen	86,0%	14,0%
	meisje	81,2%	18,8%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	80,7%	19,3%
	HAVO en VWO	87,2%	12,8%
provincie	Drenthe	83,6%	16,4%

Tabel 8 Indicatie voor psychosociale problematiek (SDQ-totaalscore) bij scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		SDQ-totaalscore	
		normale score	probleemscore
		%	%
geslacht	jongen	84,9%	15,1%
	meisje	81,8%	18,2%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	78,9%	21,1%
	HAVO en VWO	88,2%	11,8%
gemeente	De Wolden	83,4%	16,6%

² De indicatiegrens voor mogelijke psychosociale problematiek is landelijk gevalideerd en vastgesteld op een totaalscore van 14. Dit betekent dat een leerling met een score van 14 of hoger een indicatie heeft voor psychosociale problematiek, in de tabellen aangeduid als de probleemscore. Deze indicatiegrens kan zowel voor jongens als voor meisjes worden toegepast.

Tabel 9 Score op de dimensies van de SDQ, naar geslacht en opleidingsniveau, scholieren woonachtig in Drenthe, 2014-2017

		geslacht		opleidingsniveau		provincie
		jongen	meisje	LWO en VMBO	HAVO en VWO	Drenthe
		%	%	%	%	%
SDQ-schaal emotionele problemen	normale score	98,7%	93,6%	96,0%	96,1%	96,1%
	probleemscore	1,3%	6,4%	4,0%	3,9%	3,9%
SDQ-schaal gedragsproblemen	normale score	95,5%	97,9%	95,7%	98,0%	96,7%
	probleemscore	4,5%	2,1%	4,3%	2,0%	3,3%
SDQ-schaal hyperactiviteit/aandachttekort	normale score	82,9%	84,8%	81,0%	87,4%	83,9%
	probleemscore	17,1%	15,2%	19,0%	12,6%	16,1%
SDQ-schaal omgang met leeftijdsgenoten	normale score	98,8%	99,0%	98,8%	99,0%	98,9%
	probleemscore	1,2%	1,0%	1,2%	1,0%	1,1%
SDQ-schaal prosociaal gedrag	normale score	88,6%	96,3%	90,6%	95,0%	92,5%
	probleemscore	11,4%	3,7%	9,4%	5,0%	7,5%

Tabel 10 Score op dimensie 'emotionele problemen' van de SDQ, scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		SDQ-schaal emotionele problemen	
		normale score	probleemscore
		%	%
geslacht	jongen	98,8%	1,2%
	meisje	94,8%	5,2%
niveau	LWO en VMBO	96,1%	3,9%
	HAVO en VWO	97,6%	2,4%
gemeente	De Wolden	96,9%	3,1%

Tabel 11 Score op dimensie 'gedragsproblemen' van de SDQ, scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		SDQ-schaal gedragsproblemen	
		normale score	probleemscore
		%	%
geslacht	jongen	94,6%	5,4%
	meisje	99,2%	0,8%
niveau	LWO en VMBO	95,4%	4,6%
	HAVO en VWO	98,4%	1,6%
gemeente	De Wolden	96,9%	3,1%

Tabel 12 Score op dimensie 'hyperactiviteit en aandachttekort' van de SDQ, scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		SDQ-schaal hyperactiviteit/aandachttekort	
		normale score	probleemscore
		%	%
geslacht	jongen	83,7%	16,3%
	meisje	84,7%	15,3%
niveau	LWO en VMBO	79,6%	20,4%
	HAVO en VWO	88,9%	11,1%
gemeente	De Wolden	84,2%	15,8%

Tabel 13 Score op dimensie 'omgang met leeftijdsgenoten' van de SDQ, scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		SDQ-schaal omgang met leeftijdsgenoten	
		normale score	probleemscore
		%	%
geslacht	jongen	99,3%	0,7%
	meisje	99,2%	0,8%
niveau	LWO en VMBO	98,8%	1,2%
	HAVO en VWO	99,7%	0,3%
gemeente	De Wolden	99,2%	0,8%

Tabel 14 Score op dimensie 'prosociaal gedrag' van de SDQ, scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		SDQ-schaal prosociaal gedrag	
		normale score	probleemscore
		%	%
geslacht	jongen	88,8%	11,2%
	meisje	97,7%	2,3%
niveau	LWO en VMBO	90,0%	10,0%
	HAVO en VWO	96,3%	3,7%
gemeente	De Wolden	93,1%	6,9%

3.3. Moeilijkheden en de gevolgen ervan

Aan de hand van de volgende vraag is geïnventariseerd in welke mate scholieren moeilijkheden ervaren:

- Denk je over het geheel genomen dat je moeilijkheden hebt op één of meer van de volgende gebieden: emoties, concentratie, gedrag of vermogen om met andere mensen op te schieten?

Tabel 15 Ervaren van moeilijkheden, naar geslacht en opleidingsniveau, scholieren woonachtig in Drenthe, 2014-2017

		moeilijkheden		
		nee	kleine moeilijkheden	duidelijke of ernstige moeilijkheden
		%	%	%
geslacht	jongen	67,4%	26,7%	5,9%
	meisje	59,6%	32,0%	8,4%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	62,1%	30,2%	7,7%
	HAVO en VWO	65,1%	28,5%	6,4%
provincie	Drenthe	63,4%	29,4%	7,2%

Tabel 16 Ervaren van moeilijkheden door scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		moeilijkheden		
		nee	kleine moeilijkheden	duidelijke of ernstige moeilijkheden
		%	%	%
geslacht	jongen	64,7%	28,7%	6,6%
	meisje	62,8%	29,2%	8,1%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	64,0%	28,5%	7,5%
	HAVO en VWO	63,8%	29,1%	7,1%
gemeente	De Wolden	63,8%	28,9%	7,3%

Als scholieren de bovenstaande vraag over het hebben van moeilijkheden bevestigend beantwoordden kregen ze een aantal vervolgvragen over deze moeilijkheden voorgelegd. Hier wordt getoond hoe deze scholieren (alleen diegenen die aangaven moeilijkheden te hebben) antwoordden op de volgende vragen:

- Maken de moeilijkheden je overstuur of van slag?
- Belemmeren de moeilijkheden jouw dagelijks leven op de volgende gebieden?
  - leren in de klas.
- Maken de moeilijkheden het lastiger voor de mensen in jouw omgeving (je gezin, vrienden, leerkrachten, enz.)?

Tabel 17 Gevolgen van moeilijkheden voor de scholier: overstuur raken. Scholieren die aangeven moeilijkheden te hebben, woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		overstuur of van slag	
		helemaal niet of een beetje maar %	tamelijk of heel erg %
geslacht	jongen	89,1%	10,9%
	meisje	84,3%	15,7%
niveau	LWO en VMBO	86,7%	13,3%
	HAVO en VWO	87,3%	12,7%
gemeente	De Wolden	86,7%	13,3%

Tabel 18 Gevolgen van moeilijkheden voor de scholier: belemmering van het leren in de klas. Scholieren die aangeven moeilijkheden te hebben, woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		belemmering van het leren in de klas	
		helemaal niet of een beetje maar %	tamelijk of heel erg %
geslacht	jongen	69,1%	30,9%
	meisje	65,2%	34,8%
niveau	LWO en VMBO	65,5%	34,5%
	HAVO en VWO	68,7%	31,3%
gemeente	De Wolden	67,1%	32,9%

Tabel 19 Gevolgen van moeilijkheden voor de omgeving van de scholier. Scholieren die aangeven moeilijkheden te hebben, woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		invloed op omgeving	
		helemaal niet of een beetje maar %	tamelijk of heel erg %
geslacht	jongen	91,8%	8,2%
	meisje	88,7%	11,3%
niveau	LWO en VMBO	89,7%	10,3%
	HAVO en VWO	90,8%	9,2%
gemeente	De Wolden	90,3%	9,7%

3.4. Gezond gewicht

De leerlingen zijn ingedeeld in 4 gewichtsklassen (ondergewicht, normaal gewicht, matig overgewicht en obesitas). Deze indeling wordt bepaald door de Body Mass Index (berekend vanuit lengte en gewicht), geslacht en leeftijd. De lengte en het gewicht worden tijdens de screening door een JGZ-medewerker gemeten.

Tabel 20 Lichaamsgewicht, naar geslacht en opleidingsniveau, scholieren woonachtig in Drenthe, 2014-2017

		gewichtsklassen			
		ondergewicht	normaal gewicht	matig overgewicht	obesitas
		%	%	%	%
geslacht	jongen	7,3%	75,6%	13,5%	3,6%
	Meisje	7,7%	73,9%	14,9%	3,5%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	7,0%	71,7%	16,5%	4,8%
	HAVO en VWO	8,2%	78,4%	11,4%	2,0%
provincie	Drenthe	7,5%	74,7%	14,2%	3,5%

Tabel 21 Lichaamsgewicht van scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		gewichtsklassen			
		ondergewicht	normaal gewicht	matig overgewicht	obesitas
		%	%	%	%
geslacht	jongen	4,3%	80,1%	11,9%	3,8%
	meisje	7,1%	73,8%	16,1%	3,0%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	6,5%	74,4%	14,6%	4,5%
	HAVO en VWO	4,7%	79,7%	13,3%	2,2%
gemeente	De Wolden	5,6%	77,0%	13,9%	3,4%

3.5. Sporten

De mate waarin scholieren sporten beoefenen wordt gemeten aan de hand van de volgende vraag:

- Doe je aan sport?

Tabel 22 Sporten, naar geslacht en opleidingsniveau, scholieren woonachtig in Drenthe, 2014-2017

		sporten	
		nee	ja
		%	%
geslacht	jongen	20,6%	79,4%
	meisje	19,2%	80,8%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	23,6%	76,4%
	HAVO en VWO	15,0%	85,0%
provincie	Drenthe	19,8%	80,2%

Tabel 23 Sporten van scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		sporten	
		nee	ja
		%	%
geslacht	jongen	17,6%	82,4%
	meisje	16,4%	83,6%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	21,2%	78,8%
	HAVO en VWO	12,4%	87,6%
gemeente	De Wolden	17,0%	83,0%

3.6. Middelengebruik

Het rookgedrag, alcoholgebruik, overmatig alcoholgebruik ('binge drinken') en het gebruik van hasj/wiet in klas 2 zijn gemeten met de volgende vragen:

- Hoe vaak rook je nu?
- Hoe vaak drink je alcoholische dranken? (alcoholvrij bier niet meetellen)
- Hoe vaak heb je de afgelopen 4 weken VIJF of MEER drankjes met alcohol gedronken bij een gelegenheid (Bijvoorbeeld een feestje of op een avond)? (leerlingen die aangaven dit tenminste één keer gedaan te hebben worden hier 'binge drinker' genoemd)
- Gebruik je hasj of wiet?

Onderscheid wordt gemaakt tussen rokers en niet-rokers ('ik rook niet'), drinkers en niet-drinkers ('ik drink nooit alcohol'), binge drinkers en niet binge drinkers ('nooit') en gebruikers/niet-gebruikers van hasj/wiet.

Tabel 24 Roken en drinken, naar geslacht en opleidingsniveau, scholieren woonachtig in Drenthe, 2014-2017

		roken		alcoholgebruik		binge drinken	
		ik rook	ik rook niet	ik drink	ik drink nooit	ja	nee
		%	%	%	%	%	%
geslacht	jongen	4,3%	95,7%	21,1%	78,9%	11,2%	88,8%
	meisje	3,7%	96,3%	14,1%	85,9%	9,3%	90,7%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	6,2%	93,8%	22,5%	77,5%	14,1%	85,9%
	HAVO en VWO	1,3%	98,7%	11,4%	88,6%	5,5%	94,5%
provincie	Drenthe	4,0%	96,0%	17,6%	82,4%	10,3%	89,7%

Tabel 25 Roken en drinken, scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		roken		alcoholgebruik		binge drinken	
		ik rook	ik rook niet	ik drink	ik drink nooit	ja	nee
		%	%	%	%	%	%
geslacht	jongen	5,7%	94,3%	21,3%	78,7%	13,9%	86,1%
	meisje	5,8%	94,2%	19,5%	80,5%	14,7%	85,3%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	10,0%	90,0%	26,5%	73,5%	20,6%	79,4%
	HAVO en VWO	1,1%	98,9%	14,2%	85,8%	7,7%	92,3%
gemeente	De Wolden	5,7%	94,3%	20,4%	79,6%	14,3%	85,7%

Tabel 26 Gebruik van hasj/wiet, naar geslacht en opleidingsniveau, scholieren woonachtig in Drenthe, 2014-2017

		gebruik hasj/wiet	
		ik gebruik hasj/wiet	ik gebruik geen hasj/wiet
		%	%
geslacht	jongen	1,1%	98,9%
	meisje	0,6%	99,4%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	1,4%	98,6%
	HAVO en VWO	0,3%	99,7%
Provincie	Drenthe	0,9%	99,1%

Tabel 27 Gebruik van hasj/wiet, scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		gebruik hasj/wiet	
		ik gebruik hasj/wiet	ik gebruik geen hasj/wiet
		%	%
geslacht	jongen	2,0%	98,0%
	meisje	0,8%	99,2%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	2,4%	97,6%
	HAVO en VWO	0,3%	99,7%
gemeente	De Wolden	1,4%	98,6%

3.7. Probleemgedrag

Probleemgedrag van scholieren wordt gemeten aan de hand van de volgende vragen:

- Beklad of verniel je wel eens dingen van anderen?
- Doe je wel eens mee aan het pesten van anderen?

Tabel 28 Vragen over probleemgedrag, naar geslacht en opleidingsniveau, alle Drentse scholen, 2014-2017

		vernielen		pesten	
		ja	nee	ja	nee
		%	%	%	%
geslacht	jongen	21,1%	78,9%	13,1%	86,9%
	meisje	12,7%	87,3%	5,7%	94,3%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	18,8%	81,2%	12,0%	88,0%
	HAVO en VWO	14,5%	85,5%	6,0%	94,0%
provincie	Drenthe	16,9%	83,1%	9,4%	90,6%

Tabel 29 Vragen over probleemgedrag, scholieren woonachtig in de gemeente De Wolden, 2014-2017

		vernielen		pesten	
		ja	nee	ja	nee
		%	%	%	%
geslacht	jongen	19,8%	80,2%	14,7%	85,3%
	meisje	11,3%	88,7%	3,7%	96,3%
opleidingsniveau	LWO en VMBO	18,4%	81,6%	12,4%	87,6%
	HAVO en VWO	12,5%	87,5%	6,1%	93,9%
gemeente	De Wolden	15,6%	84,4%	9,3%	90,7%